

(3 Hours)

Marks 70

**N.B. : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.**

Q. 1. What is Animal Husbandry? Explain the importance of dairy business in rural development.

OR

Explain the importance of goat rearing in rural development.

Q. 2. State the factors necessary for the development of poultry farming business

OR

State the importance of poultry farming business in rural development.

Q. 3. Explain the concept of fishing, review the various methods of fish preservation.

OR

Explain the importance of brackish water fishing, by explaining the importance of fishing.

Q. 4. Explain the importance of Agro-allied sector business in rural development.

OR

Explain the importance of processing of products in agro-allied sectors in rural development.

Q. 5. Write short notes. **(Any two)**

- a. Processing on products in agro-allied sectors
- b. Freshwater fish farming.
- c. Confined Goat Farming
- d. Types of Poultry.

*****

मराठी अनुवाद

(3 तास)

७० गुण

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १. पशुसंवर्धन म्हणजे काय? दुग्ध व्यवसायाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

शेळी पालनाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. २. कुक्कुटपालन व्यवसायाच्या विकासासाठी आवश्यक असणारे घटक सांगा

किंवा

ग्रामीण विकासामध्ये कुक्कुटपालन व्यवसायाचे महत्त्व सांगा.

प्र. ३. मासेमारी संकल्पना स्पष्ट करून, मासे टिकविण्याच्या विविध पद्धतींचा आढावा घ्या.

किंवा

निमखाऱ्या पाण्यातील मासेमारी संकल्पना स्पष्ट करून मासेमारी व्यवसायाचे महत्त्व विशद करा.

प्र. ४. शेती पूरक उद्योगांचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व विशद करा.

किंवा

कृषी-संलग्न क्षेत्रातील उत्पादनांवरील प्रक्रियेचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व विशद करा.

प्र. ५. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ. कृषी-संलग्न क्षेत्रातील उत्पादनांवरील विविध प्रक्रिया

ब. गोड्या पाण्यातील मत्स्य शेती.

क. बंदिस्त शेळीपालन

ड. पोल्ट्रीचे प्रकार

*****